

Odlingskalender

INSÄNINGÅRET

April Insädd i tidigt mognande, stråstyv kornsort. Utsädesmängd 5-10 kg/ha.

Maj
Ogräsbekämpning
 • Ariane S 1,75-2,0 l/ha
 • Basagran MCPA 3,5 l/ha.
 • Duplosan Super 1,5-2,0 l/ha.

Augusti
Skörd insäningsgröda
 Undvik tröskspill, sätt kort stubb, halmen bortföres.
 Svag insädd - gödsling 20 kg N/ha.

September
Ogräsbekämpning
 • Ariane S 3,0-3,5 l/ha.
 • Duplosan Meko 1,0-2,0 l/ha + MCPA 1,0 l/ha.
 Ev avputsning arvsädd och insädd.

September-Oktober
Gödsling
 50-60 kg N/ha. Flytgödsel kan användas.

FRÖÅRET

Mars
Gödsling
 80-100 kg N/ha, ev P och K.

April
Ogräsbekämpning
 • Ariane S 3,0-3,5 l/ha.
 • Basagran MCPA 3,0-4,0 l/ha.
 • Basagran SG 1,4-1,7 kg/ha + Matrigon 0,7 l/ha.

Maj
Ev svampbekämpning - bladfläcksjuka, sköldfläcksjuka.
 Tilt Top 0,4-1,0 l/ha.

Juli
Strängläggning slutet av månaden.

Augusti
2:a års- och äldre frövall
 Ev eldning
 Ev avputsning - om materialet lämnas kvar
 Ev gödsling - om återväxt används till foder.

Oktober
Sista avputsning, stubbhöjd 7-10 cm.
Gödsling 50-60 kg N/ha. Flytgödsel kan användas.

Hundäxing

*Dactylis glomerata (lat), Hundegræs (dk),
 Cooksfoot (eng), Knaulgras, (ty)*

Hundäxing är ett tuvat gräs med starkt hoptryckt bladslida. Blomställningen är en kompakt, triangulär vippa, 8-15 cm lång med upprätta, under blomningen rakt utstående sträva grenar. Småaxen innehåller 3-5 blommor.

Fröet är 3-7 mm långt och färgen är ljusbrun. Tusenkornvikten är ca 1,0 g.

Förmåga att ge frö

Hundäxing ger tillfredsställande fröskörd under 2-3 år, ännu äldre odling kan också lämna acceptabel fröskörd.

Odlingsområde / jordart

Jerhaltiga fastmarksjordar är lämpliga, men lättare jordar är också möjligt, om bevattning finns tillgänglig. Hundäxing är under våren känslig för sena nattfroster, vilket företrädesvis placerar odlingen i Skånes kustregioner.

Etableringsteknik

Insädd

Insädd på våren i stråstyv, tidigt mognande vårkorn.

Utsädesmängd

Önskat plantantal, 80-120 pl/m². Utsädesmängd 5-10 kg/ha. Hundäxing bör säas i direkt anslutning till sädd av insäningsgrödan. Vid insädd på våren,

Frö- och Oljevätodlarna i samarbete med Svalöf Weibull och Scandinavian Seed

minskas insåningsgrödans utsädesmängd med ca 20 % och kvävegödslingen regleras för undvikande av liggsäd.

Såteknik

Hundäxing sås oftast med varje bill, sådjupet bör vara 1-2 cm. Lucker och torr såbädd kräver vältning före sådd.

Höstbehandling insåningsåret och fröskördeåret

Insåningsgrödans halm bärgas snarast efter skörd och bossträngen efter sällplanet sprids/harvas ut. Kort stubb, ca 10 cm och litet tröskspill främjar insåddens utveckling. Ev kraftig tillväxt av arvsäd, nyinsådd och återväxt av äldre frövall kan behöva putsas 1-2 gånger, sista gången i slutet av september - mitten av oktober till 7-10 cm stubbhöjd. Ett annat alternativ för äldre frövall är eldning snarast efter fröskörd i augusti av väl fördelad fröhalm, vilket fräschar upp och föryngrar frövallen.

Gödsling

Kväve

För en god fröskottsbildning skall totala kvävebehovet om 120-160 kg N/ha fördelas höst och vår. Svag insådd gödslas direkt efter skörd av insåningsgröda med ca 20 kg N/ha, denna giva ingår ej i totalbehovet.

Höst

Senare delen av september - början oktober 50-60 kg N/ha till insådd och mellan fröskördeåren. Är målsättningen att återväxten tas till foder, tillförs en extra kvävegiva, ca 60 kg N/ha direkt efter fröskörd.

Vår

Hundäxing behöver kväve, 80-100 kg N/ha tidigt på våren, under mars månad.

Flytgödsel

Utmärkt att sprida till hundäxing på hösten, under förutsättning att kväveinnehållet är känt och spridningen är jämn.

Fosfor och kalium

Behovet är som till stråsäd. För jordar med P-AI klass III - IV bör ges 10-15 kg P/ha och år och för K-AI klass II-III bör ges 40-50 kg K/ha och år.

Svavel

Bör tillföras fröåret 10-20 kg S/ha under våren genom att välja ett kvävegödselmedel innehållande svavel.

Mangan

Speciellt på jordar med hög mullhalt är mangansprutning aktuell. Riktlinjen är att om man i andra grödor har behov för mangansprutning ska även hundäxingfrövallen behandlas. Detta göres i samband med vårens ogräsbekämpning.

Ogräsbekämpning

Vid utlägg av hundäxing bör marken vara fri från kvickrot, rajgräs, renkavle, kärrkavle och luddlosta eftersom dessa frö är svåra att fränkilja vid rensning. Hösten före insåningsåret bör därför en gräs-ogräsbekämpning göras. Andra ogräs, svåra att fränkilja är vitgröe, baldersbrå och harkål.

Insåningsåret

Vår

Hundäxing är ett tåligt gräs, varför ogräsmedlen till vårsäd på våren kan användas undantaget lågdosmedel och gräsogräsmedel.

Lämpliga preparat:

- Ariane S 1,75-2,5 l/ha - temp över 12° C.
- Basagran MCPA 3,5 l/ha.
- Duplosan Super 1,5-2,0 l/ha.

September

Möjligheten att ogräsbekämpa efter skörd av insåningsgröda, ska bevakas vid god markfukt och temperaturer över 10° C.

Lämpliga preparat

- Ariane S 3,0-3,5 l/ha - temp över 12° C.
- Duplosan Meko 1,0-2,0 l/ha + MCPA 1,0 l/ha.

Fröskördeåret

Vår

Kvarstår ogrästrycket infinner sig ytterligare en chans till ogräsbekämpning, när tillväxten startat och temperaturen är över + 12° C, och risk för nattfrost är över.

Lämpliga preparat:

- Ariane S 3,0-3,5 l/ha.

- Basagran MCPA 3,0-4,0 l/ha.
- Basagran SG 1,4-1,7 kg/ha + Matrigon 0,7 l/ha.

Växtskydd

Under fuktiga förhållanden kan bladfläcksjuka angripa bladen, som vid starka angrepp vissnar i förtid. Andra svampsjukdomar som kan förekomma är sköldfläcksjuka och mjöldagg.

Lämpliga preparat: Vid angrepp används Tilt Top 0,4-1,0 l/ha, lägre dosen vid begynnande angrepp.

OBS! Utveckling av nya bekämpningsmedel pågår ständigt, varför rekommendationerna för kemisk ogräsbekämpning och växtskydd i denna odlingsanvisning fortlöpande kan komma att förändras.

Skörd

Strängläggning

Hundäxing mognar från mitten - slutet av juli. Strängläggning ca 45 dagar efter vippskjutning är dominerande skördemetod, p g a ojämn mognad och drösningsrisk. Tidpunkt för strängläggning inträder när fröna börjar släppa vid ett lätt slag mot handen. Frövitan är då vaxaktig.

Strängläggning utföres med rapshuggare, så strängen inte blir alltför tunn, vilket ökar risken för genomväxning.

För god genomluftning av strängen bör stubbhöjden vara 10-15 cm, och eftermognaden på sträng 8-10 dagar.

Grundinställning tröska

Rätt inställning av tröska och kontinuerlig uppföljning betalar sig oftast väl genom hög renvaruhalt och mindre råvara att hantera.

Cylinder

Periferihastighet 25-30 m/sek, vilket normalt motsvarar 900-1000 varv/min.

Slagsko

Framtill ca 12 mm.
Baktill ca 4 mm.

Ovansåll

Lamellsåll ca 10 mm.

Undersåll

Lamellsåll ca 6 mm.

Luftmängd

Börja med lägsta hastighet på fläkten - justera med hänsyn till renhet och fröspill.

Efterbehandling av fröet

Strängläggning och ordentlig eftermognad på sträng underlättar efterbehandlingen, genom lägre vattenhalt och ett mera homogent moget frö. För bevarande av kvaliteten krävs snarast luftning/kylning 3-5 dygn med kallluft, dels för att hålla temperaturen nere, och/eller i undantagsfall för att sänka vattenhalten till ca 20 %.

Efter denna stabilisering påbörjas den verkliga torkningen till lagringsdugligt frö, under 12 % vh med ev tillsatsvärme + 3-5° C, eller enbart kallluft under soliga dagar.

Kylningseffekt på solvarmt frö eller efter avslutad torkning uppnås om uteluften är 4-5° C lägre än temperaturen i fröet.

Ett vägledande mått på tröskkvaliteten är råvarans rymdvikt som visar god korrelation till renvaruhalten.

Råvara med renvaruhalt ca 80 % och 12 % vh väger ca 200 kg/m³.

Odlingskalender på nästa sida!